

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 50.—
pololetno „ 25.—
Posamezna številka „ 1.—

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
upravnaj si sam!

Inserati:
1 min inseratnega stolpca stane za:
inale oglase K 1.—
uradne razglase „ 1.50
reklamo „ 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Tovariši kmetovalci!

Važna doba in važne naloge čakajo nas v novem letu. Ustanovili ste si lastno, samostojno kmetijsko stranko, ki naj čuva Vaše interese, ki naj deluje v Vašo korist. Izvolili ste si poslance, ki naj izvršujejo Vaše naloge. Vaše tajništvo, Vaša pisarna, Vaš list, vse to se mora boriti za Vaše potrebe in Vaše koristi. Za vse to je treba tudi požrtvovalnosti z Vaše strani. Ne zadostuje samo, da ste pristali SKS., ampak treba je tudi za stranko delati in nje delovanje podpirati. Vi vsi veste dobro, kaka draginja vlada danes, koliko stane samo vzdrževanje pisarne. Vse to je treba plačati, a kje vzeti denar? Naša stranka nimajo bogatih zakladov, kakor so si jih iz ljudskih žuljev nakopile druge stranke, naša stranka je ravezana na prostovoljne prispevke in darove svojih pristavev. Tovariši, če hočete, da Vašo stvar dobro zastopamo, dajte nam sredstev na razpolago! Pogledajte delavce, kako so zavedni! Vsak teden plačajo strankin davek, dobro vedo, da jim bo ta žrtev prinesla obilne obresti. Storite tudi Vi tako, dajte nam sredstev na razpolago, drugače ne bomo mogli izhajati! Strankino vodstvo, t. j. moške, ki delujejo v načelništvu in izvrševalnem odboru, so se žrtvovali že veliko, pomagajte tudi Vi, vsak po svoji moči! Brez denarnih sredstev se danes ne more delati politike.

Ko bi vsak naš pristal žrtvoval za stranko samo nekaj kronic, nabralo bi se veliko tisočakov. Vsakdo hoče imeti uspeh, a nobeden noče žrtvovati kaj za dobro skupno stvar. Pošljite darove in prispevke na strankino tajništvo! Spominjajte se nas pri svojih sestankih! Nabirajte darila za novo leto, pri porokah, veseljah in pogrebih! Naj Vas sklicuje žalost ali veselje, ne pozabite naše stranke! Vsak prispevek je dobrodošel. Zlasti Vi, premožnejši tova-

riši, žrtvujte vsak po svoji moči kar največ mogoče, ker le tako je mogoče, da bomo dosegli svoj cilj! —

Vodstvo
»Samostojne kmetijske stranke«.

Zemlja.

(Piše Ivan Mrmolja.)

V našem kmetijskem klubu v Beogradu se izdeluje načrt za izvedbo agrarne reforme. V tem načrtu se zahteva, da se zemljiščno vprašanje čim preje uredi, da se zadovolji potrebi po zemlji onih, ki hočejo sami s svojimi družinami obdelovati zemljo.

Sicer se je lakota po zemlji precej že podelila: in resnega zanimanja za obdelovanje zemlje ni bilo niti od početka. Velik del vsega kričanja po zemlji je izviral v mnogem iz splošnega pomanjkanja živila, deloma pa tudi iz zavisti, češ, ti si bogat, ti si posestnik, tudi jaz hočem biti posestnik in bogat.

Urejena kmetija je težavna stvar, ki zahteva družno in naporno delo vseh članov družine in ne kakor je pri drugih stanovitih, ko vzdržuje družino le po en član. Treba pa je tudi pridno proučevati razmere, treba je poznati vsako delo in treba je delati. Zavist ne pomaga.

Jugoslavija ima mnogo dobre zemlje in žeteli je le, da se vzbudi v narodu večje zanimanje do zemlje, pa tudi ljubezen do obdelovanja zemlje. Ako hočemo dvigniti in utrditi državo, tedaj je ljubezen do obdelovanja zemlje življenska potreba jugoslovanskega naroda.

Pred vojno se je žal po vsem svetu silno zanemarjalo vzbujanje zanimanja za zemljo. Šele tedaj, ko je bilo že prepozno, ko je kmetstvo ljudstvo trumoma bežalo iz dežele, so se sponili državniki, da je treba dvigniti življenje na deželi, da je treba gojiti ljubezen do poljedelstva.

Značilne besede je dejal angleški državnik in učenjak Gladstone na mednarodnem kmetijskem kongresu na Dunaju. Rekel je: »Angleži smo bili prvi, ki smo dali pohujšanje drugim državam. Stremili smo le za trgovino in industrijo, popolnoma smo pa pozabili, da živi plod zemlje vse in da zemlja vzdržuje vse. Zato bodi geslo tega kongresa: Nazaj k grudi!«

Deset let pred vojno je že govoril Gladstone te besede in šele vojna s svojim pomanjkanjem je prisilila ljudi k večjemu obdelovanju zemlje. Ali ljubezni za obdelovanje zemlje ni dala. Na drugi strani pa je uničila mnogo ljudi, da je sedaj pomanjkanje delavnih sil na deželi še večje kot pred vojno. Kaj pa v mestih? Ljubljana je štela pred vojno 45.000 ljudi, danes nad 85.000, Zagreb je narasel od 100.000 na preko 150.000 in enako je v Beogradu. To je dokaz, da se ljudstvo ogiba težkemu kmetickemu delu in da hoče živeti nalahko brez resnega dela.

Ker se pa brez dela ne da živeti, nastaja draginja, raste revščina in pomanjkanje.

Vse to rodi nezadovoljnost. Nezadovoljne mase se družijo in organizirajo v komunizmu, ki zopet išče rešitev v razsulu vse družbe, v krvavi revoluciji.

Zdrav razum vseh onih, ki še nismo izgubili veselja do obdelovanja zemlje, se mora odločno upreti takemu načinu reševanja družbe. Proti elementom, ki hočejo brez dela živeti na račun onih, ki delajo, je potreben odločen odpor. Rešitev iz sedanjega položaja je v delu in zato mora biti prva skrb države, da štiti selo, da se zagotovi kmetijstvu neoviran razvoj, da se pritegne masa zopet k zemlji in da isto ljubi.

Zato proč s spekulanti, ki nočejo rešitve agrarne reforme, proč z ljudmi, ki hočejo z agrarno reformo zavarovati svoje zasebne kapitalistične interese, pa tudi strankarske koristi.

Naše zahteve glede ureditve zemlje so:

- 1.) Vsa veleposestva naj zaseže država.
- 2.) Odškodnina se izplača samo onim veleposestnikom, ki dokažejo, da so si jih pridobili na pravičen način in ki so delali na njih.
- 3.) Država razdeli posestva proti nizkim odplačevanjem za dobo najmanj 20 let.
- 4.) Posestva malih in srednjih kmetij naj ostanejo nedotaknjena.
- 5.) Za odvisno kmetijsko prebivalstvo posameznih pokrajin naj se uredi naselbine v onih krajih, kjer preostaja zemlja.

Z delom je pričeti takoj. Pripravi se naj vse, da se morejo oni, ki žele postati neodvisni in lastni kmetovalci, naseliti drugje. Posebno za Slovenijo je to važno.

Kmetijski delavci, hlapci, dekle in drugi mali posestniki silijo le v mesta, v tovarne, k železnici in v Ameriko. Iz teh ljudi postajajo najhujši janičari kmetijske misli, ki pomnožujejo boljše življenje, ker žele maščevalen preobrat.

Z ureditvijo zemlje pa se vzame tem nezadovoljnejšem orožju. Ako še nadalje rujejo proti državi, ako se nočejo poslužiti zemlje, tedaj je dokazano, da jim ni za resno delo, temveč le za zabavljanje in lahko življenje, da so splošni škodljivci.

Za to vrsto ljudi pa bomo združeni kmetje vse Jugoslavije tudi našli učinkujoča zdravila. Brez dela ni jela in kdor ne dela, naj tudi ne je!

Dopisnikom.

Nad vse žal nam je, da ne moremo ustreči svojim cenjenim dopisnikom tako, kakor bi želeli mi in kakor bi zaslužili dopisniki. Vsled pomanjkanja prostora, kar mora videti vsak trezen bralec, smo prisiljeni, da krajšamo tudi zanimive do-

pise in da ne priobčujemo dopisov, ki ne vsebujejo za vso deželo zanimivih stvari.

Zaradi tega prosimo vse dopisnike v njihovem interesu, da se potrudijo za razširjenje lista, ker le tako bomo v stanu prinašati vse dopise neskrajšane in pravočasno. Stroški za tisk in papir so danes tako veliki, da naročnina ne krije izdatkov lista. Mi smo stranka bednih kmetov, za nami ni nobene banke, nobene mrive roke, nobenih kapitalistov, ki bi nam krili primanjkljaj. Ker moramo vse sami plačati, zato moramo varčno gospodariti.

Zategadelj nabirajte oglase (inserate) in zbirajte za naš tiskovni sklad! Kadar ste zbrani v veselem krogu, mislite tudi na »Kmetijski list« in tiskovni sklad SKS. Kadar se vam je posrečila trgovina, kadar vam je Bog naklonil srečo v gospodarstvu, spomnite se tudi našega lista, ki edini izmed slovenskih listov zvesto in neustrašno zastopa vaše koristi!

Nabirajte pa tudi naročnike, da prodre naša misel tudi v poslednje kote. Ne pozabite pa, da pravi pristal SKS., resnični somišljenik Stare pravde, ne plača samo naročnine, temveč da toliko, kolikor more. Ed liter vina letno manj in »Kmetijski list« je razširjen ter tako naša sila povečana.

Končno vas pa tudi še prosimo, da pišete razločno in samo na eno stran papirja ter da poročate vsako zanimivost. Če vam dela pregledavo slovnica, nič za to; važna je vsebina in misel, vse drugo opravimo mi.

Upamo, da naša skromna prošnja ne ostane neuslišana in da bomo v novem letu v prijetnem položaju vam izreči za vaš trud, za vašo zvestobo in vašo delavnost svojo najiskrenejšo zahvalo. Delajte tedaj za naš tisk, prispevajte za naš tiskovni sklad!

V boj za Staro pravdo!
Uredništvo.

Republika.

Nepričakovani uspeh, ki so ga dosegli pri volitvah socialni demokrati, je bil v veliki meri mogoč vsled njih agitacije za republiko. Kakor na Hrvaškem volilci Radića, tako so bili tudi med nami mnogi, ki so mislili, da jim prinese čudotvorna republika kar čez noč vse zemeljske dobrate. Denar bo imel veljavo kot v Ameriki, vojska bo odpravljena kot v Švici, skoraj pa ne bo niti davkov, niti orožnikov, temveč zlata svoboda bo in med se bo cedil po deželi. Brezvestni demagogi so ljudstvo utrjali v tej veri, dasi so vedeli, da je to mnenje čisto napačno in zgrešeno.

Zgodovina kaže prepričevalno, da republika sama ne reši, ker težko je reči, ali je bilo več slabih republik ali monarhij. Kakor je kmet in vsak meščan trpel v beneški republiki, tako je trpel le v malokteri monarhiji. In tudi v moderni dobi ne trpi kmet v nobeni monarhiji tako, kakor v sovjetski ruski republiki. Brez dvoma je tudi, da ima državljani francoske republike manj svobode in pravic, kakor državljani angleške monarhije. Končno pa tudi nihče ne more ugovarjati, da ima

ameriški predsednik republike dokaj večje pravice in dokaj večjo moč, kakor angleški kralj.

Vse to pa je čisto naravno. Republika in monarhija sta le obliki vladanja, v katerih je ali največja suverenost ali največja svoboda, kakršen je pač duh naroda, ki jih ustvarja. Ker so Angleži svobodoljubni narod, ki ne prenese nobenega nasilja, zato živi tudi v monarhiji popolnoma svobodni. Nasprotno pa prenaša ruski mužik v republiki največjo strahovlodo, ker ravno ni še nikdar svobodno živel in svobode sploh ne pozna.

Na svetu ima vsaka stvar svoje dobre in slabe strani. Ravno tako je z republiko in monarhijo. Republika je navadno cenejša od monarhije, pripušča ljudstvo k vladi bolj kot monarhija in ne pozna srednjeveških ceremonij monarhije. Ali predpogoj vsake dobre republike je, da je narod zrel za njo, da ima vsak poedini državljani državno misel, da je nedostopen vsaki korupciji in da zna ceniti svobodo. Če teh predpogojev ni, potem bo republika neusmiljeno slaba in namesto enega človeka kot pri monarhiji bodo cele gruce živele na račun države, to je naroda.

Prednost monarhije je, da je vlada dobra, tudi če je narod nezrel, samo da je vladar dober. In v takem slučaju je monarhija tudi cenejša kot republika. Posebno more pa koristiti monarhija v času velikih dogodkov kakoga naroda, ko je potrebno, da je vsa oblast združena v eni roki, da pod vodstvom ene osebe deluje ves narod v enodušnem zmislu. Zato vidimo, da v takih slučajih vse republike imenujejo diktatorje, kakor se godi to tudi sedaj v Rusiji.

Ker so prednosti republike in monarhije, kakor tudi njune slabe strani tako očitne, so narodi poizkušali zvezati dobre strani obeh oblik vladanja in tako ustvariti novo najboljšo obliko. Nastale so tako konstitucionalne monarhije, ki pomeni ustave jamčijo za vse prednosti republike, z osebo monarha pa preprečujejo razvoj slabih strani republike. Taka država je n. pr. Angleska, o kateri mnogi trde, da jo je treba prištevati k republikam, četudi ima na čelu države kralja. Republikanske ustave pa so nasprotno s podelitvijo največjih pravic predsedniku republike hotele osvojiti republiko prednosti monarhije in tako je bilo mogoče, da je mogel predsednik Wilson pognati

svoj narod v vojno, česar angleški kralj nikdar ne bi mogel storiti.

Če preidemo iz teh splošnih zaključkov na naše razmere, potem moramo konstatirati, da mi nismo še zreli za republiko. Med nami ni državne misli, med nami ni požrtvovalnega svobodoljublja. Samo vsled preprija zaradi predsednikove osebe, ali naj bo klerikalec ali liberalec, bi se stokrat razbila vsa slovenska republika. In navsezadnje, kaj si pa mi predstavljamo o republiki? Celo socialni demokratje niso vedeli povedati o svoji predstavi republike ničesar določnega. Samo kričati za republiko, ne pa tudi razložiti, kako si jo predstavljajo, kaže nezrelost in dokazuje pomanjkanje onega visokega duha, ki edini ustvarja dobre republike.

Za nas pa je odločilnega pomena še ena stvar. Brez dvoma je, da mi doživljamo velike trenutke, kakor jih nismo že stoletja in stoletja. Pred nami je visok cilj ujedinjenja, ki nas edini obvaruje pred nemškimi, italijanskimi in madžarskim gospodstvom. Zaradi tega ujedinjenja pa moramo imeti tudi čisto gotove nazore.

Mi moramo živeri skupno s Hrvatini in Srbi, to je prva resnica. Dru-

ga pa je, da ne moremo mi, ki nas je najmanj, zahtevati, da mora večina plesati tako, kakor mi hočemo. Zato pa pravimo: Nismo načelno proti republiki, ali če smatra srbski narod za potrebno, da je na čelu vlade kralj Peter, ki ga ni kot človeka spoštujemo, tedaj se mi zaradi republike ne bomo spri s Srbi. Če pa pravijo Srbi, da mora biti republika, potem pa porečemo tudi mi: Živela republika!

S tem pa ne pravimo, da mi sprejemamo vse, kar pravijo bratje Srbi, ampak mi priznamo s tem samo to, da smatramo vprašanje republike ali monarhije za enkrat za manj važno in podrejeno višjemu cilju ujedinjenja.

Kdor trezno in pošteno misli, mora pritrditi nam, kdor pa vseeno noče sprejeti naše misli, ta naj nam pa odgovori na naslednje vprašanje: Zakaj so glasovali vsi Nemci za ono stranko, ki je proglašala republiko, tudi nekdanji avstrijski oficirji, ki so izraziti pristalci bivšega cesarja Karla, ki so torej monarhisti? Pa odgovorimo mi namesto njih: Ker upajo, da potem republike razbijejo našo državo, da nas razcepljene spravijo pod svoje gospodstvo! In tu di ta odgovor pojasnjuje naše stališče,

Ako še niste obnovili naročnine na »Kmetijski list«, storite to nemudoma!

Javno vprašanje gospodu narodnemu poslancu Karlu Škulju.

V nedeljo ste imeli v Laščah nekaj javen shod. Poslušalstvo trdi, da ste med drugimi nespodobnostmi izrekli tudi trditve, da smo poslanci „Samostojne kmetijske stranke“ s tem, da smo položili zakletvo, izdali in prodali Slovence Srbom, in sicer za to, da smo lahko dvignili poine troške in dnevnice. Smatram, da je čisto nemogoče, da bi bili rabili take izraze ali da bi se hoteli vzbuditi tako domnevo v poslušalcih; ali ker poslednji trdovratno vztrajajo pri svojih trditvah ter jih celo razširjajo, sem priporočil Vas javno prositi za odgovor v svojem in v imenu vseh svojih tovarišev SKS.: ali je res, da ste tako govorili, odnosno da ste hoteli napraviti tak vtisk na svoje zborovalce? V Velikih Laščah, dne 2. januarja 1921.

Ivan Pucelj, narodni poslanec in podpredsednik zemljoradničkoga kluba.

Delati hočejo!

Tako trdijo vse stranke, ki so zastopane v ustavotvorni skupščini. Vendar pa temu ni tako.

Ko je verifikacijski odbor pregledal že nad 300 mandatov, ki so bili popolnoma nesporni (bile so samo tri pritožbe), je naš član v verifikacijskem odboru, dr. Vošnjak, zahteval, naj se vsi poslanski mandati (izvzemaš ohi treh spornih) en blok, t. j. skupno, odobrijo, da bi tako mogla skupščina takoj začeti z delom. Demokrat Pečič pa je nastopil proti tej zahtevi rekot: „Saj imamo za to časa še sedem dni!“

Naš klub se je tudi izjavil (isti član kot klerikalci), da si mora skupščina sama izdelati poslovnik, poudaril je, da mora biti izdelan ta poslovnik v štirinajstih dneh, a do tedaj mora imeti skupščina kakšno podlago (t. j. stari poslovnik), na kateri naj vedno vrši svoje delo. Klerikalci, komunisti i. dr. pa so stari poslovnik popolnoma zavrgli, se iz skupščine sami izključili, s čimer onemogočajo in zavlačujejo delo skupščine. Ako bo šlo tako naprej, ne bo ustavodajalno delo skupščine trajalo samo šest mesecev, ne samo dve leti, ampak trideset let in bomo vsi prej pomrli, preden doživimo prvi parlament kot zakonodajno skupščino.

Zakaj to delajo eni in drugi? Zakaj, da bi bili dalje časa poslanci in ministri, za ljudsko korist jim pa ni. Resno delo in samo resno delo hoče edino naš „Zemljoradniški (kmetijski) klub“.

V novem letu.

Klerikalci nam še vedno podtikajo svezgo z liberalci, ker bi seveda sicer živeti ne mogli.

Liberalci se bahajo in hočejo svet dokazati, da so bili naši duševni pomagači pri stvarjenju naše stranke, ter hočejo iznašati kot da bi bili mi kmetije navezani na njihovo duševno vodstvo. Liberalna prismođa „Domovina“ nekaj blebeče in si umiva roke zaradi našega nastopanja v Beogradu, češ: „To pišemo zato, da nam kesneje ne bo kdo očital, da nismo pravočasno svarili političnih otrok“. Dobro, dobro! Gospodje frakarji, vi skrbite za sebe, našo kmetijsko politiko bomo pa znali že mi sami voditi brez vas. Trdimo tudi, da znamo to bolje kot vi. Ali se ne spominjate, kako je dr. Korošec pred volitvami smisel našo stranko, češ da je dete, ki ga je treba držati okolo pasu, in vendar je danes v Beogradski skupščini 39 samostojnežev ter samo 23 klerikalcev? Pazite, da tudi vam „špot v nedrje ne pade“! Vi imate gladke jezike, polne fraz, se znate zvijati kot jegulja, a mi samostojni imamo pošteno srce in čiste možgane, zato pa se nam zdi dr. Zerkjavov in dr. Kukovec članek v novem letnem „Jutru“ podoben žabi, ki se toliko časa napihuje, da počni. Gospodje demokratije, vi ste hudi na nas, ker se nečemo potegovati za ministrske stočke, kar delate vi sami. Seveda demokratom je lov na ministrske stočke prvo in glavno in se bahajo se: „Samo trije smo iz Slovenije demokrati poslanci, pa le imamo mi-

nistra!“ Minister biti je danes lahko! A mi kmetije vemo, kaj in kakšen je naš cilj, za katerim gremo, za ministrske stočke pa se ne tepemo, če je to gospodom demokratom všeč ali ne. Gospodje, ponujajte ministrske stočke raje klerikalcem in osobito dr. Korošču, ki bi gotovo dal deset let svojega življenja, če bi postal še enkrat minister!

Kako se kmetu dobro godi.

Darvedan čitamo v različnih mesečnih listih, kako je pravzaprav kmet kriv vse draginje, ker, kakor se pravi, tako „oderuško“ draži svoje pridelke in provzroča s tem povišanje cen vsem drugim izdelkom. Ne čudno teh kričavcev pa ne pade niti v glavo, da bi svoje trditve vsaj malce dokazal. Zato hočemo mi na kratko osvetliti vso neresnico, ki se skriva za temi obtožbami kmeta.

Glavni zaslužek našega kmeta stane in živinoreja. Les se prodaja danes, če vpoštevamo seveda vrednost današnjega denarja, ceneje ko leta 1912. Les se torej ni podražil kljub temu, da je lesna trgovina zbog nezadostnih prometnih razmer silno slaba.

Goveje meso je stalo pred vojno na ljubljanskem trgu malo manj kot dve kroni kilogram, danes stane okroglo 20 kron. Cena je narasla torej okroglo desetkrat. Sedaj pa vprašamo, kateri industrijski izdelek se je podražil samo desetkrat? In vendar bodo ponavljali meščanski listi, kako dobro živi kmet.

Se bolj kričavo slišo kmetijskega trpljenja dobimo, če pregledujemo predvojne in sedanje cene industrijskih izdelkov, osobito tiste, ki jih kmet potrebuje.

Kilogram bencina je veljal v predvojnem času 24 do 30 vinarjev, sedaj velja 40 kron. Pred vojno je dobil kmet za kilogram žive teže 5 do 6 kg železa, sedaj ne dobi za kilogram žive teže niti enega kilograma železa. Ako si hoče nabaviti danes kmet gospodarski stroj, tedaj ga ne dobi niti za par lepih volov. Za metrski stot pšenice je dobil kmet pred vojno do deset dobrih srajc, sedaj dobi štiri, in sicer veliko slabše kakovosti kot prej.

Enako trpi kmet zaradi visokih delavskih plač. Zrnica, ki je dobila prej 1 krono, dobi sedaj 20 do 30 kron na dan. Hlapci imajo do 6000 kron letno, obleko in sploh vsi oskrbo. Res, kmet živi sedaj kot v paradizu!

Končno pa še eno vprašanje! Kdo pa plačuje trošarino, indirektno davke in druge pristojbine? Trgovci ali industrijski podjetniki? Nikakor ne! Vse te davke plačuje masa, plačuje jih ljudstvo, večina v ljudstvu pa tvori kmet.

Treba pa je, da osvetlimo še eno stvar, ki jo posebno bedne delavske in uradniške rodbine najbolj čutijo. Pred prazniki so zelo poskočile cene na jajca, mleko, maslo in perutnino na mesinih trgih. Kaj mislite, da je to zakrivil kmet in imel od tega dobiček kmet? Tista jajca so se kupovala že pred meseci po deželi in enako tudi drugi omenjeni pridelki. Glavni dobiček je spravil mestni spekulant-prekupčevalec. Veliko pa so krivi tega tudi premožnejši sloji sami. Ti so ponujali kmetom dvakrat, trikrat večje cene, kakor jih je zahteval, samo da so bile njih šrambe polne najboljših stvari. Kolikrat pa se zgodi, da nima kmet od povišanja cene niti vinarja, ker je brezvestna dekla spravila dobiček lepo v svoj žep, gospoda pa je še naprej plačevala povisek kljub temu, da je vedela o nepravilnem povišku. Sicer pa bi meščani tudi lahko malo človeško mislili. Tako slabo kot kmet ne živi danes nihče. Samo pogledajte, kaj je na njegovi mizi, kolikrat na teden ima on meso in kaj je na mizah meščanov! Primerjajte pa še ostalo življenje, njegov in vaš dom, njegovo težko in vaše udobno delo!

Ni kmet tisti, ki dela draginjo, temveč razni spekulant, banke, velika podjetja, ki izsesavajo delo in zaslužek vseh. Nikdar se ne zgodi, da bi kmet sam od sebe povišal cene svojih izdelkov, temveč vselej stori to šele tedaj, ko spozna v mestu, da si z izkupičkom svojega blaga ne more kupiti tega kar potrebuje. Vselej se povišajo cene najprej v mestu in potem šele na deželi.

Zato bodite pravični proti kmetu in ne črtažite ga, kajti samo on dela tako, kakor pred vojno, samo on je tisti dobri državljani, ki s svojim znojem omogoča, da se živi v Jugoslaviji tako, kakor daleč na okoli ne.

Pokrajinske vesti.

(Pleurnarja seja načelnštva SKS.) je bila dne 28. decembra v Ljubljani. Seje so se udeležili skoraj vsi člani načelnštva in večina poslancev. Obširno in izčrpno poročilo o delovanju poslancev je podal tovariš Pucelj. Njegovo poročilo je bilo soglasno z odobravanjem sprejeto. Po daljši debati je bila soglasno sklenjena zaupnica poslancem in jim dane prošne roke. Daljša debata je bila posvečena vprašanju obnove zbornice „Kmetijske družbe“. Soglasna zahteva vseh je bila, da se mora občni zbor vršiti in da SKS. ne bo trpela postavolomstva sedanjega glavnega odbora „Kmetijske družbe“. Ko so bili sklenjeni še važni sklepi glede bodočega delovanja stranke, je bila zelo dobro uspeša seja zaključena.

(Seja načelnštva SKS.) bo v sredo dne 12. januarja v tajništva SKS. v Ljubljani.

(Shodi naših poslancev na Kranjskem.) Kar so naši poslanci pred volitvami obljubovali, to so sedaj tudi storili. Priredili so že celo vrsto shodov in jih še priredijo. Za danes omenjamo le nekatera. Na sv. Štefana dan je bil velik shod na Igu pri Grbcu. Govorila sta poslanca Pucelj in Kušar. Navdušenje na shodu je bilo veliko in klerikalci zgubljajo zadnje pristaje. Dalje je imel poslanec Pucelj več shodov na Dolenjskem. Pa tudi na Gorenjskem so se vršili shodi. Na Štajerskem so prirejali zelo uspele shode vsi naši poslanci: Drajnec, Urek in Kirbiš. Poslanec Vošnjak pa je še ostal v Beogradu. Nesramnost prve vrste je torej, če očita „Slovenec“ našim poslancem nedelavnost. Da bi le vsi slovenski poslanci vselej tako delovali za naše ljudstvo kakor naši, pa bi mu bilo prihranjeno marsikatero trpljenje.

(Shod SKS.) bo v ponedeljek dne 10. januarja ob desetih dopoldne v Novem mestu. Poročajo naši poslanci.

(Intervencije.) Na prošnjo naših volilcev in sploh kmetov so vsi naši poslanci posredovali nešteto krat pri različnih oblastvih, največkrat zaradi previsokih odmerjenih davkov. Intervencije so imele vedno uspeh, če so bili podatki prošila pravilni. Zato ponavljamo še enkrat: Vlagajte samo utemeljene prošnje, in sicer preko krajevnih odborov SKS. in preko tajništva SKS.! V interesu stvari moramo to zahtevati.

(Občni zbor „Kmetijske družbe“.) Ker razširjajo naši nasprotniki po deželi lažnjive vesti, kot da bi mi ponujali klerikalcem kompromis, izjavljamo, da nismo samostojni nikdar ponujali nobenega kompromisa in tudi tega ne nameravamo storiti. Klerikalci se pač silno trudijo, da bi dosegli kompromis in so se v ta namen celo poslužili vlade, a brez uspeha. Omenjeno bodi dalje, da je naša stranka klerikalcem pa tudi vladi pravočasno naznanila jamstvo, da naši pristaja ne bodo motili obnove zbornice „Kmetijske družbe“. Ker se tako klerikalci niso mogli izgovarjati na nas, kot da bi mi hoteli motiti občni zbor, pa se utemeljuje potrebo njegove odgoditve s tem, da bi klerikalci sami razbili občni zbor. Nad vse značilna izjava! S tem je jasno, da večjih razbijalcev in razgrajevcev ni, kakor so klerikalci. Njih početje pa je končno tudi dokaz, da klerikalci doznajajo, kako njih moč vedno bolj in bolj pada. Zato brcajo z vsemi štirimi, zato se premetavajo na vse načine. Pa vse zastoj! Voda jim teče v grlo in nazadnjaki se bodo morali poskriti!

(Dr. Kukovec.) po milosti Srbov minister za trgovino, se nikakor ne more sprijazniti z mislijo, da naši poslanci nimajo niti zmisla niti volje za demokratično meščansko politiko. V novoletni številki „Jutra“ zopet tarna, ker se niso uresničile njegove želje, ki jih je še pred volitvami izblebetal na shodu, da bodo namreč naši poslanci plesali tako, kakor bodo godli demokrati. Ker je šla njegova želja po vodi, se zaletava v našo stranko, in sicer na prav-

nelep način. Dr. Kukovec pravi, da je v demokratičnem klubu kmetiska realnost, v zemljoradničkem pa tlačanstvo slovenskih, bosanskih in srbijankih kmetov aspiracijam treh gospodov, ki da so politično silno nesrečni. Gospodu ministru povemo najprej, da je mogel najti tlačanstvo pri naših poslancih res samo nad vse „realen kmetijski“ politik, kakor je ravno dr. Kukovec. In tudi samo dr. Kukovec more zagrešiti tako netaktnost, da ne rečemo kaj drugega, da titulira poslance s tlačani. Sploh tiista glupa fraza o demokratičnem kmetijski realnosti, ki drži posebno za dr. Kukovca. Iz same realnosti se je urezal, ko je mislil, da bodo naši poslanci sluge demokratov, iz same realnosti piše stavke, kakor: „Če bi se moglo zgoditi, da bi formalno (!) padlo celo na en mandat (namreč demokrat)“, vendar ostane demokracija (seveda le JDS.) morda najna sila pri nas.“ Dober tek taki „kmetijski realnosti“. Gospod minister pravi dalje, da je demokratični klub naravnost trdnjava, na katero se vse spoštljivo ozira. Gospod minister naj le še napiše nekaj sličnih klobasarij, pa bodo skoro vsi zavidali demokratičnemu klubu, da ima takega člana. Gospod minister govori o aspiracijah naših voditeljev, ki da delajo vse na ljubo svojemu prestižu. A naši odklanjajo ministrske portfelje, demokrati se pa love za njimi. Zato menda tudi govori o kmetijski realnosti demokratov. Razumemo! Končno je zasolil dr. Kukovec svoje modrovanje o naši stranki s čisto demokratičnim očitkom, da nismo mi narodni drugače kot iz demagoških ozirov. Je stara resnica, da imajo demokrati naravnost in državotvornost v zakupu, enako stara resnica pa je tudi, da bi mogli narodu tekmo svoje dveletne vlade čisto drugače vladati kot pa so vladali. In ker nismo mi zadovoljni z njihovo vlado in ker z njo ni zadovoljen niti narod, zato smo demagogi. Gospod minister, hvala tudi za to cvetko vašega modrovanja, na katero Vas že še spomnimo.

(Kmet in delavec.) Pod tem naslovom priobčuje „Naprej“ daljši članek, v katerem nehoti razkriva, zakaj da love socialisti kmeta. V članku pravi dobesedno: „Prav pri nas ne bi bila mogoča diktatura proletariata, ako ne bi bila izvedena sporazumna s kmeti. V naši državi bi igrali kmetije mnogo večjo vlogo nego prebivalci mest in gospodstvo industrijskega proletariata bi bilo silno kratkotrajno, če ne bi dali kmetije živit.“ Podpisujemo, ker je čisto res in ker trdimo to mi že od prvega dne svojega obstanka. Ali zakaj pa bi morali pomagati naš kmet, da si zgradi fabriški delavci svojo zloglasno diktaturo, tega pa ne uvidimo mi in tega tudi ne bodo nikdar spoznali kmetje. Da je socialistom potreben kmet, radi verujemo, da pa bo tako neumen, da bo šel za socialisti samo zato, da mu skujejo verige za njihovo diktaturo, pa ne verjamemo. Kmetije in delavci so sicer res delavno ljudstvo, vendar pa je velika razlika med obema. Kadar štrajkajo fabriški delavci, nikdar ne vprašajo, če bodo vsled štrajka fabriški proizvodi tako dragi, da bo kmet uničen. In če sklepajo socialistični poslanci o uvozu, potem so za uvoz vina in deželnih pridelkov na debelo, samo da padejo cene kmetijskim pridelkom. Tu pa je velika razlika interesov kmeta in delavca, ki bo odstranjena šele tedaj, kadar bo kmet organiziran v samostojni stanovski organizaciji, ki bo v stanu preprečiti vsak protikmetijski zakon. Zato vstopajte v SKS., ki bo naučila tudi socialiste, da morajo v delavnem ljudstvu vsi enako pridno delati. Ne pa, da bi delal kmet tlako fabriškim delavcem radi tiste razupite diktature proletariata.

(Komunisti prisegajo.) Novosadska „Svoboda“ poroča, da bodo komunisti prisegli. Ostajajo torej dosledni izdajalci svojega programa. Res, čas, da je tega demagošstva konec!

(Trboveljski štrajk.) V sled trdovratnosti premogarskih baronov še ni končan štrajk v Trbovljah. Delavci so že znatno popustili in se zadovoljujejo z enakimi plačili, kakor jih imajo rudarji v državnem rudniku v Velenjah. Trboveljska družba pa neče pristati niti na to, da z večjo produkcijo premoga dobi sredstva za zvišanje delavskih plač. Na vsak

način hoče zvišati cene premoga. To se ne sme nikakor zgoditi in bilo bi zločin s podražitvijo premoga še zvečati draginjo. Nobenega povišanja cen ne trpimo.

(Tudi nas zanima in tudi mi zahtevamo red.) „Naprej“ je priobčil težke obdolžitve na naslov nekega dvornega svetnika v Ljubljani, ki je nanje v „Slovenskem Narodu“ odgovoril. Z ozirom na njegov odgovor konstatiramo, da v predvojni časih ne bi njegov odgovor nikakor zadovoljal in upamo, da tudi danes ne zadostuje. Pri tej polemiki je palo tudi ime dr. Fruchta. Zahtevamo strogo preiskavo v obeh primerih; zahtevamo pa tudi revizijo neke trgovine s svincom. Zagovarja pa se naj tudi tisti, ki je nastavljal dr. Fruchta. Saj sodba, ki jo je o njem izrekel avstrijski konzul, je bila taka, da je kriv, kdor ga je nastavljal. Če ne bo to pomagalo, udarimo prihodnjič bolj, pa tudi v Beogradu.

(„Večerni list“), ki je pisal najnižje kotnejše in tako, da so se ga sramovali celo klerikalci, preneha izhajati z novim letom. Namesto njega bo izhajal „Novi čas“, glasilo krščansko-socialnega delavstva, ki bi pa boljše nosil naslov „Nove limanice za nevedne ljudi“.

(„Plamen“.) Tako se imenuje nov, novdvisen ilustriran tednik, ki prične izhajati v Ljubljani. Izdajal ga bo urednik Prunk. Posebno priporočamo list našim goslinčarjem.

(Kavarna „Union“.) nikakor noče naročiti „Kmetijskega lista“, ker je menda g. Ogala mnenja, da drugače pogine klerikalizem. Pustimo mu oiroče mnenje! Za naše prisaše pa velja samo eno pravilo, da kjer ni našega lista, tam tudi ni prostora za naše ljudi.

(Izseljeniško pisarno Štrukelj in Horvat) v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35, je policija zaprla, ker so se godile razne nerednosti. Na policiji se je zglasilo več kmetijskih lantov, ki so trdili, da so plačali v roke Leona Štruklja po 21.000 kron za poine liste, ki jih pa niso prejeli, dočim Štrukelj taji prejem tega denarja. Oba Štrukljeva uslužbenca, njegov sorodnik Franc Štrukelj in Adolf Vlahič, sta pobegnila. Štrukelj je dalje zelo sumljiv, da je spravil čez mejo vojaške obvezance. Če bi bil kdo oškodovan po ti izseljeniški pisarni, naj to prijavi ljubljanskemu deželnemu sodišču, sklicujoč se pri tem na opravilno številko Vr. IX. 2667/20. Štrukelj je bil že v Ameriki med rojaki na zelo slabem glasu in je popolnoma nerazumljivo, kako da je mogel biti poverjen v razdelitvijo ameriških daril. Preiskava se nadaljuje. Bodite previdni napram vsem izseljeniškim pisarnam, da ne boste oškodovani kot že tisoči drugih!

(S prodajo vozov) bo pričela po novem letu „Zadruga kovinarjev“, in sicer ob tržnih dnevih na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani.

(Z Ježice pri Ljubljani.) Sicer malo pozno, pa vendar ne prepozno. Delovanje pristajev SKS. ni po volji „Slovenčevemu“ dopisniku. Čisto naravno, kar smo opazili že pred letom dni, ko se je vršila javna dražba gnojna v ljubljanski topniški vojašnici. Takrat smo videli, da klerikalni sebičneži ne poznajo spoštovanja niti do duhovnika, če je njih žep prizadet. Še manj se pa čudimo, da vam niso všeč volitve v občinski agrarni odbor. Res, zelo nerodno, ko ste morali kar poslušati naša narekovanja, kdo da bo voljen. Radi tudi verjamemo, da je zelo neprijetno, če dobi pri volitvah v načelnštvo „Strojne zadruge“ član vaše sedmorice le tri glasove, naš pa 27 glasov. Ali da bi molčali saj o Odboru za napeljavno električno? Saj so vaši člani iz Stožice in Ježice delali ovire, ne pa samostojni iz Kleč in Savelj, ki bodo imeli že pri občinskih volitvah električno luč, da bodo jasno videli ves nered, ki ste ga pustili vi. Končno si hladil „Slovenec“ dopisnik jezo nad našim shodom v gostilni „Plevna“. Pa si jo bo še dolgo hladil, ker „samostojni“ smo vedno močnejši in ne bo dolgo, ko bomo obračunali z vami pri občinskih volitvah.

(Škofja Loka.) Sestanek okrajnega odbora SKS. za škofjeloški okraj bo v nedeljo dne 16. januarja pri tovarišu Ivanu Zakotniku na Trati. Pridite vsi!

(Dobropolje.) Sv. Štefan je izbrisan iz knjige svetnikov, saj tako bi se dalo sklepati iz pridige g. kaplana. V dolgem cerkvenem govoru ni namreč niti z besedo omenil sv. Štefana, pač pa samo liberalne časopise. Pa vendar niso ti postali sedaj prvi mučenik. Grozno so hudi, da je došla »Samostojna« oliko glasov. Pa vse zastoni! Ljudje so vedno bolj samostojni, to je, oni mislijo s svojo glavo in jim ne pade srce pred vsakim škricem v hlače. Zato tudi raste »Samostojna« in zato bo zmogala tudi pri nas, če ne spravite politike iz cerkve. Pa le hitro, ker drugače bo prepozno!

(Zavodnje.) Star lisjak izpremeni barvo, naš Smolnikar pa ostane vedno enak. Sedaj zahteva kar naenkrat, da mu mora vsak posebej plačati, če prinese list, ker našega lista videti ne more. Pa to nas presneto malo briga, ali ga more videti, ali ne. Njegova dolžnost je, da ga pravilno raznaša, za to je plačan, ne pa da pri tem agita za njemu priljubljene liste. Red mora biti in če ne bo to pomagalo, se pomenimo še drugače.

(Z Blok.) Dne 27. decembra so bile pri nas volitve občinskega agrarnega zastopa. Prvotno je bila sestavljena enotna kandidatna lista, ker pa našemu župniku, strastnemu strankarju, nikakor ni bilo po volji. Na listi so manjkali šusteršičevi podrepaniki, kar ga je zbadlo. V nedeljo je sam sestavil novo kandidatno listo, na kateri so bili mežnarji in najbolj zagrizeni šusteršičjanci. V cerkvi je nato razdelil listo tretjerednicam. Na listi je bil tudi znani Drobnič, ki je nekoč navdušeno udrihal po župniku. Da bi zanesljivoje za, je volil Drobnič samega sebe, kar pa mu ni pomagalo, kakor je bila tudi župnikova agitacija brezuspešna. Od 27 odbornikov je dobila župnikova lista le 6 do 7 podrepanikov, vsi drugi pa so pristali SKS. Cast volikem!

(Poštenjakovič Grma) se na vse pretege pere v »Domoljubu«, toda brezuspešno. Kakor tisti jud, govori: »Jaz sem poštenjak, meni se ne more nič dokazati«. Smola je le, da so dokazi tu, celo več, kakor jih je treba. Sicer pa ima vsa stvar itak državno oblastvo v rokah, ki bo gotovo nepristransko postopalo. Zlasti ne bo pomagala. Tedaj pa izpregovorimo tudi mi še malo več.

(Krajevni odbor »Samostojne kmetijske stranke v Velikih Laščah«) priredi v nedeljo, dne 9. januarja ob 15. uri v prostorih tovariša Fr. Podlogarja veliko predpustno veselico v korist odborovi blagajni in tiskovnemu skladu SKS. Tovariši in tovarišice, udeležite se veselice v mnogobrojnem številu, da pokažemo nasprotnikom, koliko nas je in da istočasno podpremo naš tiskovni sklad! Narodne noše dobrodošle!

(Cerklje pri Krškem.) Naš dični župnik Jaka Zust je velik politik. Na sv. Štefana dan je čisto pozabil na svoje duhovniške dolžnosti in je vso pridigo posvetil umazani politiki. Izpozabil se je celo tako daleč, da je nas psoval z najgršimi psovkami, ki jih niti priobčiti ne moremo. Ker se mu je zdelo pridige še premalo, je sklical za popoldne shod, kjer je strastno agitiral za klerikalne liste. Kakor pri pridigi, tako se je tudi na shodu zaletel in dejal, naj vsaka hiša, ki nima klerikalnih listov, še sive podobne vrže iz svoje hiše in na njih mesto obesi hudiče. Res, lep duhovni pastir in lepo cerkveno nadzorstvo, da se morejo goditi take stvari!

(Olševk.) Glasom odloka škofijskega ordinariata z dne 14. julija 1920., št. 3383, ni na Olševku obveznosti bire. To naznanjamo svojim pristajšem, da ne bodo po nepotrebnem trošili imetja.

(Iz Adlešič.) Našim pristajšem SLS se zelo grdo vidi, da so dobili samo 52 glasov in da so jih socialni demokrati celo prekosili, ker so imeli 56, a naša stranka pa 129 glasov, čeprav vsi niso bili niti vpisani in zato niso volili. Vojska je pri nas ljudem oči odprla in takih časov ne bo nič več, ko so volili vsi z gospodom in so potem pri štacunarki pili likof. Pri nas so zgledli mnogo koristili, kako so se pristaji SLS obnašali. Jurkov Jure je pobiral živino, za kar mu bomo vedno hvaležni, Grganu je pustila Avstrija kotel za kuhanje žganja na korist narodu, pa

je bilo le na korist njemu, ko smo morali dajati čuda rakije za posodilo kotla. Kaj so pa tisti storili za nas, ki so nas hodili »farbat« sem pred volitvami, n. pr. dr. Šusteršič? Ali so nam zmanjšali davke, ali so nam popravili ceste? Vse so nam pobrali in nas gonili na fronto. Hvala Bogu, da poznamo sedaj te ptice in stranko. Naročite in širite »Kmetijski list«, to edino pravo kmetovo glasilo!

(Smartno v Rožni dolini pri Celju.) Kakor smo napovedali, tako se je tudi zgodilo. Vkljub vsej agitaciji s strani župnika in Marijinih devic, je vendar izšla SKS. časno iz boja. Zdi se nam pa potrebno izpregovoriti nekaj besedi na naslov Marijinih devic in njih staršev, ker so se med volilnim bojem ponajla nekatere Marijine device na način, da je naravnost sramota za nje. Če pojmujejo naša dekleta svojo nalogo kot Marijine device tako kakor je treba, da so namreč vzor-matere in vzoržene, ki so mozu in rodbini najboljša opora, potem samo želimo, da bi bila vsaka vas polna Marijinih devic. Ali Mari Božja ni poznala politike, ni poznala sovražstva in še manj razdora v rodbini in kalera si lasti visoko ime Marijine device, se mora potruditi tudi, da živi tudi temu primerno. Če pa katera, reči moramo takozvana, Marijina devica misli, da je njena glavna naloga, da zaradi kaplanove ali župnikove politike pozablja na krščansko načelo in sovražni zaradi nesrečne politike celo svojo rodbino, potem to ni Marijina devica, temveč grešnica, ki izrablja visoko ime Odrašenikove matere v umazane politične namene. Niste krščanski starši, ki trpite, da zlorablja vaša hčer Marijino ime in niste Marijine device ve, ki pozabljate na sveto dolžnost do rodbine. Niste pa tudi božji služabniki duhovniki, ki pustite, da ne izpolnjujejo naša dekleta svetega krščanskega gesta ljubezni tako, kakor je to dokazal Kristus s svojo smrtjo na križu.

(Zavodnje pri Šoštanju.) Vendar je prišel do sapa. Naš »prečastiti« namreč, tako ga je pogrelo, da smo dobili mi 64 glasov, njegova stranka pa z vsa agitacijo in s pomaganjem slavne lajbgarde le 25 glasov. V dolgem dopisu bi hotel oprati svojo blamažo in črno naslikati nas. Da mu malo pokvarimo veselje, kratak odgovor. Naš krajevni odbor šteje 60 članov in niti enega kimovca, ki so vsi pri dopisniku. To je prva resnica. Drugo je, da so večerni sestanki seje našega krajevnega odbora, kjer se pa popije le toliko, kolikor je treba in kar kdo sam plača. Trejč pa meri cesto pri nas nesamostojni župan, ki svojemu pokrovitelju tedaj ne dela časti. Da pa včasih tekne ljufomerčan, če je zastoj, tudi dopisniku pa bi mogel povedati kot četrti Belovaški sosed. »Prečastiti« in dopisnik, v petič je pa laž, da je samostojna proti cerkvi, veri itd. Res pa je lahko, da je proti veri tisti, ki je prepovedal pevčeni peti, ki odpravlja pridige in ki nastopa tako, ko da bi bila vera zaradi politike. Šestič je laž, da so zvezani samostojni z demokrati. Sednič izpозна prečastiti dopisnik tudi, da je laž, ko trdi, da naši poslanci ne zastopajo koristi kmeta. Naj samo prebere članek »za ljudski blagor« v 53. števi. »Kmetijskega lista«. Osmo resnica pa je, da z lajbgardo ne bo pomagano. Naši fantje uvidevajo, da ni večjega gorja kot politikujoča devica in zato si bodo pač zbrali za neveste dekleta, ki so pridne, ki imajo zmisel za gospodinjstvo, ne pa take ki se zbirajo v lajbgardah.

(Sv. Benedikt v Slovenskih goricah.) Letos smo imeli že drugi misijon, ki pa ima svoje posebnosti. Kdor hoče k spovedi, mora plačati 20 kron. Voznik pa, ki pelje misijonarje, ne dobi ničesar. Misijon bi gotovo dokaj več zalegal, če bi tudi g. misijonarji bolj varovali svoj ugled. Ne sme se samo drugim pridigovati, ampak treba je dati tudi sam vzgled.

(Pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah.) Je bil izvoljen nov krajevni odbor naše SKS, v katerem so zastopniki iz vseh štirih občin. Izvoljena sta bila za predsednika Franc Skof, posestnik v Zimici, in za podprednika Al. Živko, posestnik v Žitarcih.

(Sv. Marjeta ob Pesnici.) Tovariši Lipovšek je nabral pri tukajšnjih somišljenikih SKS. 1090 kron za strankin fond. Posnemajte te somišljenike!

(»Murski Straži«.) Križevski naročniki vprašujejo, če ne bi hotela postati »Murska straža« zopet to, kar je obetala, da bo, namreč zastopnica naših gospodarskih in narodnih koristi. Kakor smo bili tedaj veseli njene obljube, tako sedaj z obžalovanjem konstatiramo njeno protikmetško pisavo. Zato ob novem letu: Proč z njo!

Politične vesti.

(Nova vlada) je vendar sestavljena. Dolgo je sicer trajalo ali na koncu so se radikalci in demokrati vendar sporazumeli glede ministrskih stolčkov in Pašić je nato sestavil novo vlado, ki je tudi že prisegla.

(Posamezna ministrstva so razdeljena) tako-le: Pašić (radikalec, predsedništvo in zunanje zadeve; finance Stojanović (dem.); prosveta Pribičević (dem.); trgovina in industrija, Kukovec (dem.); šume in rude Krizman (dem.); socialna politika Jovanović (demok.); pravda Trilković (rad.); poljedelstvo Janković (rad.); agrarna reforma Uzunović (rad.); pošta Miletić (rad.). Štiri ministrstva še niso zasedena; na ta mesta so imenovani le začasni voditelji ministrstev, in sicer Drašković za javna dela, dr. Miletić za narodno zdravje, Jovanović za obnovo zemlje in Trilković za vero.

(Prihodnja seja) ustavotvorne skupščine bo v ponedeljek, dne 10. januarja t. l.

(Finančni minister Kosta Stojanović umrl.) V torek ob četrta na dve ponoči je umrl v Beogradu poslanec in finančni minister Kosta Stojanović. V četrtek je še prisostvoval seji ministrskega sveta, zvečer pa je začutil rahle bolečine v glavi. Vneli so se mu možgani in ledvice, kar je povzročilo njegovo skorajšnjo smrt. Zapušča ženo in tri otroke. — Stojanović je bil eden najspodobnejših mož svobodne Srbije. Bil je mož dela, ki mu je bilo več za stvar, kakor pa za oeebe in siranko. — Rojen dne 2. oktobra 1867. v Aleksincu v dolini reke Morave, se je posvetil profesorstvu študiju in postal po študiju v Lipskem in Zeneli profesor na beograjskem vseučilišču. Po svojem poklicu je bil profesor matematike, ali s samonabrazbo je dosegel, da je postal eden prvih finančnikov in ekonomistov vse države. Njegova zasluga je, da je prekosil dinar firol in samo neurejeni državni aparat je kriv, da ni pri tem ostalo. Vendar je pa dosegel, da se je kurz našega denarja vsaj ustalil. Zelo napadena je bila njegova carinska politika. Stojanović se je tudi pridno udeleževal političnega dela. Prvotno pristaj radikalne stranke, ki je bila tedaj najagilnejša stranka, je prešel polagoma v opozicijo, ki jo je vodil v parlamentu na obknu Krfu. Pozneje je prešel k demokratom. Značajnemu znanstveniku in nesebičnemu politiku časten spomin!

(Občni zbor »Samostojne težaške stranke za Dalmacijo«) bo dne 6. januarja v Splitu. Za našo stranko se udeležijo občnega zbora poslanec Kušar.

(Ostre odredbe proti komunistom.) Kakor se zatrjuje, ima vlada v rokah nepobitne dokaze, da so hoteli komunisti v kratkem proglasiti revolucijo. Govori se, da so hoteli ubiti bivše ministre drja. Vesniča, drja. Draškovića, Jankovića in Jovanovića ter takoj nato aretirati regenta in vse ostale ministre. Da varuje red v državi, je izdala vlada ostre odredbe proti komunistom, razpustila vsa njihova društva, ustavila vse njihove liste in zapечатila njih dome. Izvršenih je bilo tudi mnogo hišnih preiskav in več komunističnih voditeljev je zaprtih. Vladne odredbe so bile po vsej državi energično izvršene, tudi v Sloveniji, kjer je »Rdeči prapor« ustavljen, »Delavski dom« v Ljubljani na Turjaškem trgu pa zapечат. Enako so zapечатeni prostori tajništva splošne železničarske organizacije v delavnicah južne železnice v Mariboru. Za nedeljo dne 2. januarja napovedani shod komunistov v Ljubljani je bil prepovedan. Razen malih demonstracij v Beogradu in v Zagrebu vladata po vsej državi mir in red. Splošno se energičen nastop vlade odobrava.

(Protikomunistična akcija se nadaljuje.) Nova vlada je sklenila, da

nadaljuje s protikomunistično akcijo, ki jo je pričela Vesničeva vlada. Vsi komunistični listi so ustavljeni. Aretiranih je bilo okrog 150 oseb, pri katerih so našli mnogo obtežilnega materiala, ki je že izročen sodišču. Opaža se, da komuniste zapuščajo vsi slučajni pristaši. Mnogo komunističnih poslancev je že izstopilo iz komunističnega kluba in tudi mnogi komunistični občinski sveti so prestopili k socialistom.

(Stavke.) Vслед ostrih odredb proti komunistom so bile v mnogih krajih proglašene protestne stavke delavcev, ki pa niso imele pravega uspeha. V znak protesta proti tem stavkam so sklenili v Zagrebu delodajalci 24urni štrajk. Tudi svoje vrste posebnost.

(Komunistični nemiri v Bosni.) V Bosni so hoteli komunisti siloma pritegniti vse v štrajk rudarjev. Mujskali so kmete in v nekaterih krajih, posebno okoli Tuzle, proglasili sovjetsko republiko. Zaradi tega je prišlo do spopadov med orožniki in komunisti. Na obeh straneh so mrtvi in ranjeni. Vojaštvo je naredilo končno red. Na okolicu Tuzle je proglašeno obredno stanje.

(Konec D'Annunzijeve pustolovščine.) Energični koraki generala Caviglije so imeli popoln uspeh. Potem ko so D'Annunzijeve ardit razstrelili nekaj manjših mostov, v krvi udusili vstajo reških meščanov, je pričela s bombardiranjem Reke laška oklopniča »Andrea Doria«. Potopila je k D'Annunziju prebeglo laško torpedovko »Espero« in spustila dva zadetka v namesniško palačo, kjer je nastanjen D'Annunzio. Arditi so spoznali da je sedaj stvar resna in D'Annunzio je še spustil nekaj visokoletečih fraz, nato pa odstopil vladarsko moč reškemu županu. Ta je izposloval pri generalu Cavigliji premirje, potem ko je priznal rapalsko pogodbo. Sestavljena je bila nato provizorična vlada, ki je prevzela vse posle in ki izvrši vse mirovne pogoje. Po odhodu D'Annunzija se bo vršilo v Reki ljudsko glasovanje, ki odloči o novi ureditvi države.

(Likvidacija d'Annunzija.) D'Annunzio je zapustil Reko. Pri svojem odhodu je še izdal bahavo kričavi razglas, v katerem napada generala Ferrarija in generala Caviglijo. Izmenjava ujetnikov se je pričela. Kraljeva vojska je imela 171, legionarji pa 100 ujetnikov. Vsega skupaj je bilo v bojih ubitih 36, ranjenih pa 193 oseb. Arditi so zapustili Reko in odšli v Trst. Prebivalstvo se vrača na Sušak. Izpraznitev zasedenega ozemlja se prične dne 10. januarja.

(Proti dezertirjem.) ki so pribežali k D'Annunziju, je izdal admiral Simonetti zelo ostre odredbe. Vsi pridejo pred presli sod. Poveljniki ladij bodo ustreljeni, istotako vsi mornarji, ki se ne javijo do dne 2. t. m.

(Ostre odredbe proti fašistom) je izdala laška vlada, ker so hoteli pomagati D'Annunziju in ga celo izklicati za predsednika laške republike. Voditelji fašistov so bili aretirani, njih organizacija pa razpuščena. Ze davno bi morala storiti to laška vlada, ker bi prihranila tako sebi kakor tudi svojim državljanom mnogo gorja.

(Na zasedenem ozemlju) bo razglašena aneksija v prvi polovici meseca januarja. Volitve bodo meseca marca.

(Luka Baroš pri Reki.) ki jo je hotel D'Annunzio na vsak način odtgati nam, ne zadeva po izjavi laških državljanov laških interesov. O njeni pripadnosti bo odločala trgovska komisija in upati smemo, da nam v prilog.

(»Dalmatinski težaški Savez«) zahteva, da se agrarna reforma v vseh okupiranih krajih Dalmacije takoj izvede.

(Pokojnine orožnikov.) Po novi uredbi dobe orožniki pravico do pokojnine po 16 službenih letih. Z dovršenim 30. letom službe dobe polno plačo z vsemi dokladi. Če postane orožnik pri izvrševanju službe ne-sposoben, dobita on, kakor tudi njegova rodbina vsa pokojnino. Isto velja za vse rodbine orožnikov, ki so padli izza dne 1. marca 1919.

(Strašno razsajanje bolezni v Rusiji.) Iz Kodanija poročajo, da je v Sibiriji in v sovjetski Rusiji obolelo za pegastim legarjem 3,950.000, za navadnim legarjem pa 3,465.000

oseb. Večinoma so vsi oboleli umrli, ker manjka zdravil in zdravnikov. (Zopet rožljajo z orožjem.) Komaj da je Rusija doživela vsaj malo miru, že hočejo ruski boljševiki nove vojne. Trockij in drugi trinogi ruskega naroda napovedujejo za spomlad vojno s Poljaki in drugo vojno v Aziji. Ubogo ljudstvo, ki mora prenašati tujarem brezsrčnih judov.

(Na Irskem) so izbruhnili novi boji in državljanska vojna razsaja po božičnem premirju z novo silo.

(Grškega kralja Konstantina.) ki je velik prijatelj Nemcev, bodo vendar priznali. Angleška, Italija in Amerika so že zaukazale svojim poslanikom, da vzpostavijo svoje odnose s Konstantinom.

(Med poljsko vlado in Vatikanom) je nastal vsled odredbe nadškofa Berthrama oster spor. Nadškof je namreč zaukazal svoji duhovščini, da se ne sme udeležiti plebiscitnega boja v Gornji Slezi. Ker pa so poljski duhovniki edini, ki morejo z uspehom zaslopati poljske interese, vidi jo Poljaki v nadškofu odredbi samo protipoljsko politično akcijo. Sv. stolica je poslala monsignorja Ogno, da bi poravnal spor, kar se mu pa ni posrečilo.

(Rumunska vlada) je odredila, da se mora v anektiranih ogrskih pokrajinah vršiti služba božja v rumunskih uniatskih pa tudi katoliških cerkvah samo v rumunskem jeziku.

Gospodarstvo.

(Naša lesna trgovina.) »Jugoslovanska šuma« je izračunila, koliko lesa bi nam bilo mogoče na leto izvoziti. Po njenih računih bi ga mogli izvoziti 4,130.000 kubičnih metrov (m³), kar bi znašalo po sedanjih cenah 5800 milijonov kron, skoraj eno in pol milijarde dinarjev, kolikor znaša polovica vse naše uvozne bilance. Iz vse države bi se izvozilo 700.000 m³ bukovnega žaganega lesa po 1200 kron, tesanega jelovega lesa 300.000 m³ po 800 kron, 50.000 m³ hrastovih debel po 2000 kron, 30.000 m³ žaganega hrastovega lesa po 500 kron, sekane hrastovine 150.000 m³ po 4000 kron, bukovine in drugih vrst trdega lesa 180.000 m³ po 1500 kron. Nadalje bi se moglo izvoziti 4000 vagonov lesnega oglja v vrednosti 60 milijonov kron, če računamo vagon s 15.000 kronami, železniških pragov in drugih proizvodov v vrednosti 1740, tanina (hrastovega ekstrakta) za 300 in raznega drobiža za 150 milijonov kron. Tanina bi mogli producirati še enkrat toliko, ko bi ne bilo gotovih zaprek. — Vse to bi mogli izvoziti letno, če bi bile železnice in vse drugo v redu.

(Glavna ovira izvozu lesa) je pomanjkanje transportnih sredstev in visoke železniške tarife, vsled česar naša lesna industrija ne more tekmo-vati z industrijo Norveške, Švedske, Kanade, Brazilije itd. Do našega ujedinjenja je bil tarifalni sistem trovrsten in se je favoriziral izvoz ogrskega lesa. V prvo tarifo je spadal les, namenjen za domačo uporabo; tarifa je znašala za 10tonski vagon za daljavo 150 km 50 kron, danes pa znaša 230 kron. Po drugi vrsti se je računil les za industrijske namene in se je plačalo za isto oddaljenost za vagon 63 kron, danes pa 1480 kron. Izvozni les se je računil po tretji vrsti. Dočim je bila v Avstriji za izvoz znižana tarifa, pri nas minister za promet (dr. Korosec) tega ni upošteval in je določil pač znižanje tarife za pesek, opeko, krompir, apno, cepana drva, gnojilo, kamenje, mramor, blago (do 5000 kg), živino, sol, steklenice, ne pa tudi za les. To bo treba na vsak način popraviti.

(Priglasitev zasebnih žrebecv zaradi licencovanja.) Do dne 15. januarja je treba pismeno ali ustno prijaviti pri mestnem magistratu v Ljubljani: a) ime, priimek in bivališče žrebečevega lastnika, b) pasmo in rod, starost in barvo kakor tudi stajališče žrebečve. Za žrebce toplokrvnih pasem pod štirimi in za mrzlokrvne pod tremi leti se ne bo izdajalo dovoljenje za spuščanje. Razglas velja le za lastnike žrebecv, ki stanujejo v prometu ljubljanskega mesta.

(Braški kamen za Anglijo.) Te dni je bilo z otoka Brača odposlano v Anglijo 50 vagonov kamna, ki dobi-

va vsled svoje izborne kakovosti vedno večji sloves.

(Uvoz luksuznih predmetov.) Ministrstvo finance je zvišalo zopet davke na uvoz luksuznih predmetov in sicer za 10 odstotkov. Po novi tarifi se bodo plačevale od vsake 100 kg sledeče pristojbine: za močne alkoholne pijače 200, za žganje in druge slabe alkoholne pijače 150, za šampanjec 60, za vosek (izvzete so sveče in figure) 300, za svileno predivo 2000, za svilo 5000, za polsvilo 2500, za žamet 6000, za parfumerijo 500, za vsak par čevljev 200, za bisere 3000, za druge drage kamne 10.000 dinarjev.

(Industrija svile.) Ministrstvo za trgovino je ukrenilo vse potrebno, da prično naše tovarne za svilo z intenzivnim delom. Sirove svile se nahajajo sedaj v vseh tovarnah za tri milijone dinarjev.

(Naš letošnji sladkorni pridelek) bo znašal le 2500 vagonov, dočim potrebujemo nujno 8000 vagonov. Uvoziti moramo torej dve tretjini v deželi potrebnega sladkorja. Res skrajni čas, da se prične delati za povzdigo sladkorne industrije!

(Cene vina v srednji Dalmaciji) za mesec november. Cene so neenakomerne. V Kastelnu se plača po 130 do 132 kron po stopinji, v Makarskem 140 kron, dočim prodaja Solta po 125 kron. Trgovina je precej slaba in so kupci večinoma samo brodarji. Starih trgovcev ni. V zasadenem ozemlju, ki pa pripada nam, je vina mnogo. Ker pa imajo ljudje dovolj denarja, ga ne prodajajo, temveč čakajo na višje cene.

(Izvoz in uvoz.) Jugoslovanska vlada je dovolila uvoz poljedelskega orodja. Dalje je dovoljen uvoz fig v venci in zoženih vrečah, v teži od 5 kg dalje. Enako je dovoljen uvoz vsakega šolskega in pisarskega materiala. Iz Jugoslavije se bodo smele izvažati pšenica, rž, koruza,

konji, ovce in voli. Vsi mlečni izdelki se smejo uvažati in izvažati. Dovoljen je uvoz 100 vagonov cikorijskega krompirja.

(Nova proga.) Poslanca dr. Ribar in dr. Trinajstić sta se zavzela za zgradbo nove proge Kočevje-Brod-Moravice, da bi dobila tako Slovenija zvezo z morjem. Železnica bi končala v Bakru.

(Belgija in naše žito.) Naše žito se bo izvažalo v Belgijo, in sicer v količinah, kakor jih se določi beogradska vlada.

Iznajdba Slovence.

Pred kratkim se je čitalo v listih, da je železniško ministrstvo odklonilo izum železniškega uradnika g. Masleta proti trčenju vlakov. Dasi omenjeni izum ne preprečuje popolnoma trčenja vlakov, je kot delna naprava nove, široko zamišljene iznajdbe, ki jo je že pred 12 leti izumil g. Filip Ogrič, naš rojak, koristna in bi naše ministrstvo pač moglo posvetiti izumu večjo pozornost.

V naslednjem podajamo kratek opis iznajdbe proti trčenju vlakov, ki jo je iznašel pred 12 leti naš rojak Filip Ogrič in ki je sedaj zaplenjena v Parizu kot imetje bivše Avstrije.

Pri vseh aparatih proti trčenju vlakov je takozvana »Blockanlage« gotovo najvažnejša, ki je tudi skoraj po vseh kolodvorih uperjena. Popolnoma pa ne preprečuje trčenja vlakov, temveč stori, da če iznajdba g. Ogriča. Po tej iznajdbi je vsako trčenje izključeno in aparat registrira natančno, če je cesta prosta. V primeru, da bi čuvaj prezrl signal, ga opozori zvižg vlaka, ki se tudi sam ustavi. Posebnost iznajdbe je, da se ne da proga niti »blokirati« in niti »deblokirati«, preden ni ves tir tudi v resnici svoboden. Važnost iznajdbe tiči tudi v tem, da uradnik ali čuvaj vidi v aparatu, če se bliža postaja kak

vlak. Navadno more celo poznati, če je to brzovlak, osebni ali tovorni vlak. Naprava je taka, da deluje popolnoma samostojno in da pravčasno pokaže vsako napako, oziroma opozori službujoče osebe, da prepreči vsako nesrečo.

Resnim interesentom je s pojasnili rade volje na razpolago izumitelj gospod Filip Ogrič, konc. zobotelnik v Novem mestu.

Iznajdba je sicer zavarovana za 150.000 francoskih frankov, vendar bi bilo silno dobro, če bi se za iznajdbo zainteresiralo tudi naše železniško ministrstvo in oprostilo iznajdbo francoske državne zaplembe.

Obrtnik.

Neznosno stanje.

Zaradi neznosne druginje življenjskih potrebščin in vseh sirovin se draže vsi izdelki, vsled česar se stalno manjša število naročil. Tako postaja boj za obstanek vedno težji, posebno za tiste, ki morajo preživljati rodbino.

Upali smo, da se vendar že enkrat preokrene na bolje, a vse kaže, da čakajo osobito malo obrt še težji časi.

Davčni vijak pritiska in vsi direktni davki za leto 1921. se trikratno povečajo. Poleg tega se vpelje novi invalidski davek, ki bo znašal samo v Sloveniji 30 milijonov kron. Prepričani smo, da bo od tega davka odpadla na invalide samo ena tretjina, vse drugo se bo na porabilo za upravo. Namesto da bi se nastavili pri upravi samo zmožni invalidi, bodo zopet veljali težke denarje razni dvorni svetniki in upokojeni generali, nepotrebna dedščina žalostne Avstrije.

Sedanji urad »za socialno skrbstvo« nam to dokazuje. Od njega imajo korist samo tisti, ki so pri njem zaposleni, večinoma pristaši socialnodemokratske stranke. Z bolniškim zavarovanjem obrtnega delavstva ni nihče zadovoljen. Že nad dve leti smo ujedinjili in vendar nimamo še do danes niti delodajalci niti delojemalci vpogleda v poslovanje. Čisto nerazumljivo nam je, da so se morali zavarovalni prispevki šestkratno povečati, kljub temu, da je bilo toliko denarja vzete ga bolniškim blagajnam.

Res je, da ima delavec navidezno visoko plačo, ali zato pa plačuje tudi neprimerno dražje vse potrebščine, da si ne more nabaviti niti obleke.

Okrajne bolniške blagajne naj pridejo na stara mesta in pod prejšnjo upravo. To je naša odločna zahteva. Da pa ta zahteva tudi prodre, je treba, da nastopimo zanj vsi obrtniki soglasno.

Ne držimo rok križem, temveč delajmo, dokler je želozo še vroče! Skličite obče zbornice takoj v mesecu januarju in sklenite odločne resolucije proti trikratnemu povišanju direktnih davkov, proti povišanju zavarovalnih prispevkov, proti vsakemu povišanju monopolističnih potrebščin in zahtevajte, da se znižajo neobhodno potrebne življenjske potrebščine, da se že enkrat ublaži druginja! Vse tozadevne resolucije pošiljajte na »Obrtno organizacijo za Slovenijo« v Novem mestu, da jih izroči na merodajna mesta.

Ustanovitev obrtnega društva v Kamniku.

V nedeljo dne 12. decembra je bilo ustanovljeno v Kamniku »Obrtno društvo za politični okraj Kamnik«.

Po ustanovitvi je bil popoldne velik protestni shod vseh krivično obdačenih obrtnikov, kmetov in trgov-

cev. Shod je bil sijajno obiskan in dvorana »Društvenega doma« prenapolnjena. Shod je pokazal, kako silno je ljudstvo razburjeno zaradi delovanja tukajšnjega davčnega oblastva. Če bi urad tisti dan uradoval, bi gotovo prišlo do hrupnih demonstracij. Pretirano obdačenje posameznikov je že izpodkopal vso davčno moralo in nastalo je tako nezadovoljstvo, da bi tudi pri nas kak Radić našel pristaše. Ljudstvo ve sicer dobro, da davkov ni toliko kriv sam finančni minister, temveč tisti, ki določujejo posameznikom višino davkov. Vsakdo ve, da morajo po silni vojski priti veliki davki, toda ti se naj jemljejo tam, kjer je denar, kakor pri bankah in velikih podjetjih, ne pa tam, kjer nič ni.

Največjo škodo delajo oni, ki napačno določujejo višino davkov. To so po navadi ljudje, ki ne plačajo niti imena vredne vsote davka, niti nimajo pojma o gospodarskih potrebah in dohodkih posameznih davkoplačevalcev. Kam pridemo, če se s takim površnim uradovanjem jemlja mladi državi ugled in ovira gospodarski razvoj.

Sklenila se je tozadevna spomenica, ki je bila odposlana na merodajna mesta.

Obrtniške vesti.

(Kolektivna zadruga obrtnikov v Brežicah) ima dne 23. januarja 1921. svoj redni zadržni zbor in sicer v brežiškem Narodnem domu ob pol devetih dopoldne.

(Slovensko obrtno društvo v Brežicah) vabi na obrtni shod, ki bo dne 23. januarja ob desetih dopoldne v Narodnem domu. Po shodu se vrši društveni redni občni zbor.

(Išče se v ujem pekarna,) in sicer na ozemlju med Ptujem in Celjem. Ponudbe se naj naslovi na naše uredništvo.

Izjava.

Ker se me od neke strani obdolžuje nepravilnosti, ki jih nisem nikdar zakrivil, se navezujem, da plačam tistemu, ki mi dokáže le najmanjšo goljufijo, ponovno sli kakršnokoli krivično prisvojitve, takoj 10.000 kron nagrade.

Franc Pastotnik, p. d. Mlakar, v Blagovici.

Dražba.

V državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani se bo dne 15. januarja 1921. na dražbi oddajal konjski gnoj za leto 1921.

Interesenti naj se zglasijo navedenega dne ob desetih v državni žrebčarni. Natančnejša določila o oddaji, oziroma prevzema gnoja, se razglase istega dne na licu mesta.

Na Selu pri Ljubljani, dne 28. decembra 1920.

Vodstvo državne žrebčarne.

Zelo dobro ohranjene sani na prodaj.

spretne, lahke, za eno vprego ali za dvojno vprego, streha in nožno pregrinjalo usnjato, cena po dogovoru in ugodna. — Alojzij Šari, Poljše, p. Begunje pri Lescah, Gorenjsko.

Pozor kmetovalci! Kdor hoče imeti dobro in hitro popravljene vsekovrstne stroje, naj se obrne na trdiko

Mihael Kavčič, strojna delavnica z električnim obratom v ROSEZAH pri Ljubljani št. 7. Cene zmerne. Izvršitev točna. Kompletni številniki vedno v zalogi.

Konjske odeje

veliki izbor od najcenejših do najfiniših priporočam

A. & E. Skaberne veletrgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

Crnodeteljo plačujemo po najvišji ceni. SEVER & KOMP., LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 12.

Koruze, prima, suhe, za mletje procam poceni več vagonov.

Hlude, češnjave, orebove, lipove in druge kupim. **Jožef Plankar** v Ljubljani, Dolenska cesta št. 5.

Izšla je starodavna Blasnikova **VELIKA PRATIKA** za navadno leto 1921.

Letošnja izdaja stane v nadrobni prodaji 5 kron.

Kmetovalci! Kupujte svoje najstarejše kmetasko glasilo! Zahtevajte pratioke pri vseh trgovcih in kramarjih! Letošnja njena izdaja vsebuje obširen zgodovinski spis o podobah »Za staro pravdo«, v katerem je opisana zgodovina kmetškega stanu od prihoda naših pradedov v sedanje dežele do podjarmljenja po nemških graščakih, ki so se naselili za časa Habsburčanov, in od te dobe dalje do današnjih dni, ko ima postati zemlja zopet last onega, ki jo obdeluje, t. j. kmetova.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatino in srebrnino

kupite najceneje pri trdiki

Ivan Pakiž

v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Les hlude, deske, trame, drva in oglje kupuje trdnica F. Štrbac v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8/1. (nasproti hotela »Union«)

ŠTAMPIJE GRAVEUR ANT. ČERNE LJUBLJANA DVORNI TRG 1. Katalog franko

Trami, deske in oglje,

franko gorenjske postaje, za takojšnjo dobavo, se kupijo.

Ponudbe na naslov

Tavčar & Svetina

v Ljubljani, Gasparčeva cesta št. 6.

Naročajte knjižlico

Kaj mora kmet vedeti o politiki?

Razpošilja jo upravništvo »Kmetijskega lista« v Ljubljani.

Cena ji je 6 kron, po pošti 40 vinarjev več.

LES (šlajfholc)

kupujem kubični meter po 350 kron. Ponudbe na P. G., poštno ločeno Medvođe.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov za suknje, igel, modnega

blaga, finih žlic, toaletnih in čevljarških potrebščin in orodja.

Na debelo in na drobno.

Za obilen obisk se priporoča trdnica

Josip Peteline

tovarniška zaloga živalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

Specialna trgovina angleškega sukna.

VELIKA ZALOGA ! Solidne cene ! **BOGATA IZBIRA**

manufakturnega in Lastni modni atelije. oblek lastnega izdel-

modnega blaga ter Srajce, samoveznice kroju, površnikov in

vsakovrstnih klo- (kravate), nogavice itd. ... zimskih sukenj ...

... bukov ...

Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

Modro galico kg po 21 kron

za krajevne odbore SKS. in kmetijske organizacije oddaja meseca decembra proti plačilu v naprej, le v celih vagonih, franko vse železniške postaje v Sloveniji,

d. d. Ekonom v Ljubljani.

Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi pogoji kilogram po 22 kron. Za manjša naročila, toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene franko kolodvor Ljubljana.

Vpoštevajte oglase, ki jih priobčnjuje »Kmetijski list«!

M. Kuštrin, Ljubljana, Dolenjska cesta št. 20; telefon št. 470. Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 8.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.